

ФОНД ФЛАГ ЕАД

**ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

31 декември 2023 година

Обща информация	i
Доклад за дейността	ii
Индивидуален отчет за всеобхватния доход	1
Индивидуален отчет за финансовото състояние	2
Индивидуален отчет за промените в собствения капитал	3
Индивидуален отчет за паричните потоци.....	4
Пояснителни бележки	
1.1 Корпоративна информация.....	5
2.1 База за изготвяне	5
2.2 Съществена информация за счетоводната политика	6
3. Приходи и разходи.....	17
4. Данъци върху дохода	18
5. Парични средства и парични еквиваленти.....	19
6. Вземания и предплатени разходи.....	19
7. Машини и съоръжения, програмни продукти и активи с право на ползване	20
8.1. Инвестиция в дъщерно предприятие	20
8.2. Инвестиция в съвместно предприятие.....	21
9. Предоставени заеми	21
10. Задължения по заеми	22
11. Задължения към персонала и социалното осигуряване	23
12. Задължения за корпоративен данък.....	23
13. Други задължения	24
14. Основен капитал и резерви	24
15. Разпределени дивиденди	24
16. Ангажименти и условни задължения	25
17. Оповестяване на свързани лица.....	25
18. Цели и политика за управление на финансовия риск	26
19. Парични потоци от финансова дейност.....	31
20. Финансови инструменти.....	32
21. Събития след отчетната дата.....	32
Доклад на независимия одитор до едноличния акционер на Фонд ФЛАГ ЕАД	

ФОНД ФЛАГ ЕАД

Обща информация

Съвет на директорите:

Дора Илиева Янкова – председател
Ася Петрова Станкова – член
Добринка Веселинова Кръстева – член
Гергана Ангелова Тонова – член
Надя Йорданова Данкинова – член и изпълнителен директор
Добромир Проданов Симидчиев – член
Ива Александрова Таланова – член

Адрес по регистрация

Гр. София, ул. „6 ти септември“ № 1, ет. 3

Адрес на управление

Гр. София, ул. „6 ти септември“ № 1, ет. 3

Правен консултант

Адвокатско дружество Лозанова и Гройсман
Вътрешен юрисконсулт Николай Христов

Обслужващи банки

Уникредит Булбанк АД
Обединена Българска Банка АД
Търговска банка Д АД
Юробанк България АД

Одитор

Бейкър Тили Клиту и Партньори ЕООД
1000 София
Ул. Стара планина № 5, ет. 4

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

НА

„ФОНД ФЛАГ“ ЕАД

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад е изготвен в съответствие с Устава на дружеството, Търговския закон и Закона за публичните предприятия.

1. Обща информация за Фонд ФЛАГ ЕАД

„Фонд ФЛАГ“ ЕАД е финансова институция, еднолично акционерно дружество, 100% собственост на Българската държава. Съгласно Устава на Фонд ФЛАГ дружеството е самостоятелно юридическо лице с предмет на дейност - отпускане на кредити с цел насърчаване на инвестициите за градско и регионално развитие в България, със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или с други възстановими средства. Съгласно Правилата за финансиране, Фонд ФЛАГ извършва кредитни сделки, при които предоставя в заем парични средства.

Мисията на ФЛАГ от създаването му през 2007 г. е да подкрепя с финансиране българските общини в процеса на подготовката и успешното изпълнение на проекти, които са насочени към модернизирване и разширяване на общинската инфраструктура и към създаване на устойчиви и модерни местни общности.

Визията на дружеството е да предоставя възможности за финансиране на проекти на общините, включително чрез разширение на обхвата на допустимите програми, както и да управлява нови финансови инструменти и да участва в структурирането на такива с цел създаването на адекватни финансови продукти, които отговарят на потребностите на българските общини.

През 2020 г., в изпълнение на своята визия, чрез създаване на „Българска инвестиционна и координационна платформа за градско развитие“, съвместно с Европейска инвестиционна банка, ФЛАГ осигури достъп за финансиране на широк спектър от инвестиционни проекти, които нямат друг източник за финансиране. Чрез Платформата малки и средни общини, недопустими за финансиране чрез финансовите инструменти Фондове за градско развитие, реализираха редица свои проекти.

През 2022 завърши процедура по увеличение на капитала на дружеството с 50 млн. лв. Инициативата за увеличение на капитала също е в изпълнение на визията и мисията на дружеството за създаване на все по-добри възможности за финансиране на инвестиционните програми на местните общности и нови финансови продукти.

Основната цел на ФЛАГ е да развива своите конкурентни предимства, свързани с бързината при вземане на решения, гъвкавост на политиките, съобразени с различните оперативни програми, наличната експертиза и оказването на подкрепа на общините при подготовката на исканията.

2. Управление

Фондът се управлява от Съвет на директорите (СД), който се състои от седем члена. СД организира и ръководи текущата дейност на Фонда. През 2023 г. са извършени 2 промени в състава на СД и към 31.12.2023 г. той е в следния състав:

Дора Илиева Янкова – председател

Ася Петрова Станкова – член

Добринка Веселинова Кръстева – член

Гергана Ангелова Тонова – член

Надя Йорданова Данкинова – член и изпълнителен директор

Добромир Проданов Симидчиев – член

Ива Александрова Таланова – член

През 2023 г. бяха проведени 16 заседания на СД.

Според българското законодателство ръководството следва да изготвя индивидуален финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и честна представа за финансовото състояние на дружеството към края на годината, финансовото му представяне и паричните му потоци.

Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватни счетоводни политики при изготвянето на годишния индивидуален финансов отчет към 31 декември 2023 г. и е направило разумни и предпазливи преценки, предположения и приблизителни оценки.

Ръководството също потвърждава, че се е придържало към действащите счетоводни стандарти, като индивидуалният финансов отчет е изготвен на принципа на действащото предприятие.

Ръководството носи отговорност за правилното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягване и разкриване на евентуални злоупотреби и други нередности.

3. Организационна структура

Фондът се управлява от едноличния собственик на капитала, който решава въпросите от компетентността на Общото събрание на акционерите и от Съвет на директорите, който избира измежду своите членове изпълнителен директор. Дейността си Фондът осъществява чрез администрация, разпределена в следната структура:

- Дирекция „Финанси, финансови инструменти и управление на риска“;
- Дирекция „Кредитиране и мониторинг“;
- Дирекция „Обща администрация“;
- Звено за вътрешен одит.

През 2023 г. във ФЛАГ е назначен юриконсулт, който заедно с Адвокатско дружество Лозанова и Гройсман осъществяват правното обслужване на дружеството.

Структурата и квалификацията на персонала отговарят на нуждите на дружеството. Персоналът, работещ във Фонда, притежава задълбочени познания в областта на кредитирането, на финансирането чрез безвъзмездна помощ и чрез финансови инструменти и в областта на общинските финанси.

Хардуерната и софтуерна поддръжка се извършва от външни доставчици.

II. ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ

1. Структура на капитала

Кредитната си дейност Фондът осъществява чрез собствен капитал и чрез привлечен ресурс. Съотношението между собствения и привлечения капитал се поддържа в граници от не повече от 2.5, като за 2023 г. съотношението е 1.64.

В графиката по-долу са отразени промените в капитала на дружеството през последните 3 години. Собственият капитал нараства с плавни темпове. Увеличението се дължи на положителния резултат, с който дружеството завършва всяка една от годините. ФЛАГ заделя 10 % от печалбата във Фонд „Резервен“ и след изплащане на дивидент на собственика в лицето на българската държава заделя остатъка като неразпределена печалба с оглед необходимостта от парични средства за кредитната дейност на дружеството.

Със свое решение от Протокол 248 от 29.11.2022 г. Съветът на директорите на фонда отправи предложение на Министъра на регионалното развитие и благоустройството, в качеството му на представител на държавата като едноличен собственик на капитала на „Фонд ФЛАГ“ ЕАД, да вземе решение сума в размер на 9 млн. лв. от неразпределената печалба от предишни години на дружеството, отчетена според индивидуалния финансов отчет на „Фонд ФЛАГ“ ЕАД към 30.09.2022 г. да бъде прехвърлена към фонд „Резервен“. С Протокол ТЗ-2 от 03.01.2023 г. Министърът на регионалното развитие и благоустройството е одобрил предложението. Промяната е отразена в индивидуалния финансов отчет на дружеството към 31.12.2022 г.

2. Отчет на приходите и разходите за 2023 г.

Приходите на дружеството за 2023 г. са в размер на 13,632 хил. лв. Структурата на приходите за 2023 г. е показана в таблицата по-долу, като 83 % от общите приходи на дружеството се формират от приходи от лихви от кредитната дейност.

ФОНД ФЛАГ ЕАД

Доклад за дейността

	ПРИХОДИ	Сума в хил. лв.	Дял в общите приходи в %
1	Приходи от лихви по кредити	11,276	82.72%
2	Приходи от лихви по депозити	494	3.62%
3	Приходи от наказателни лихви по кредити	21	0.15%
4	Приходи от такси по кредити	846	6.21%
5	Приходи от такси ангажимент и управление - ФУГ	72	0.53%
6	Приходи от дивиденди	632	4.64%
7	Други приходи	291	2.13%
	Общо	13,632	100.00%

Разходите на дружеството за 2023 г. са в размер на 10,009 хил. лв. (изключвайки разхода за данък върху доходите).

Структурата на разходите през 2023 г. по видове и съответно делът им в общите разходи е представена по-долу:

	РАЗХОДИ	Сума в хил. лв.	Дял в общите разходи в %
1	Текуща издръжка	154	1.54%
2	Външни услуги	255	2.55%
3	Амортизации	136	1.36%
4	Възнаграждения и осигуровки	1,740	17.38%
5	Банкови такси, в т.ч. такса управляваща банка	601	6.00%
6	Разходи за лихви по заеми и лизинг	5,579	55.74%
7	Обезценка на предоставени заеми	1,254	12.53%
8	Разходи за изпълнение на проект по програма LIFE	290	2.90%
	Общо	10,009	100.00%

ФЛАГ завършва 2023 г. с финансов резултат в размер на 3,623 хил. лв. преди облагане с данъци. Нетната печалба на дружеството е в размер на 3,324 хил. лв.

3. Финансови показатели

Във връзка с политиките за управление на риска и сключените договори за банкови заеми, с цел да гарантира финансовата си стабилност, а също и за постигане на увереност за ефективната му работа, ФЛАГ спазва изисквания по отношение на определени финансови показатели, както следва:

- Съотношение на просрочени заеми (заеми в просрочие 90 или повече дни отнесени към текущата експозиция на всички заеми)
- Съотношение за покритие на дълга – (дълг/капитал)
- Съотношение на ликвидни към общи активи (налични парични средства в брой и в банкови депозити с остатъчен падеж 90 или по-малко дни отнесени към общи активи)

В таблицата по-долу са представени отчетните стойности на показателите към 31.12.2023 г.

№	Показатели	Изисквания	Резултати към 31.12.2023 г.
1	Съотношение на просрочените заеми: коефициент на текущата експозиция на заемите в просрочие 90 или повече дни в портфейла на Заемополучателя на стойност не по-голяма от 5% от общата сума на текущата експозиция по всички заеми в своя портфейл.	не повече от 5%	0%
2	Коефициент дълг към капитал: „Дълг” – финансов дълг на Заемополучателя; към „Собствения капитал” - Капитал на Заемополучателя.	не повече от 2.5	1.64
3	Съотношение на ликвидни към общи активи: Ликвидни активи - наличните парични средства в брой и в банкови депозити (включително в БНБ)	не по-малко от 5%	4.20%

Отчетеният коефициент за ликвидност на активите към 31.12.2023 г. е 4.20%, при минимално изискуем 5%. По-ниската стойност на коефициента спрямо предходни години се дължи на бързите темпове на усвояване по одобрените кредити и съответно високата стойност на портфейла на дружеството към 31.12.2023 г. Поради приключване на програмен период 2014-2020 г. към 31.12.2023, бе необходимо да се разплатят всички допустими разходи по проектите, реализирани със средства от европейските програми. Въпреки по-ниската стойност на посочения коефициент, доколкото причината за отклонението е обективна, кредиторите на ФЛАГ не са отправили коментари или предприели действия.

4. Привлечен капитал

За изпълнение на своята дейност, ФЛАГ привлича капитал чрез финансиране от търговските банки и международните финансови институции. Общо договореният кредитен ресурс към 31.12.2023 г. е в размер на 304 млн. лв., разпределен по кредитори както следва:

	Договорен размер (хил. лв.)	Крайна дата на погасяване	Експозиция към 31.12.2023 г. (хил. лв.)
Договор за револвиращ кредит от 12.10.2018 г., сключен с ОББ	40,000	12.10.2025 г.	40,000
Договор за револвиращ кредит от 21.08.2023 г., сключен с Уникредит Булбанк АД	97,000	21.08.2024 г.	97,000
Договор за револвиращ кредит от 18.09.2023 г., сключен със ОББ АД	20,000	18.09.2024 г.	20,000
Договор за револвиращ кредит от 18.09.2023 г., сключен със Търговска банка Д АД	20,000	18.09.2024 г.	20,000
Финансово споразумение с ЕИБ, сключено на 27.07.2020 г.	48,896 (25,000 хил. EUR)	До 240 м. от последното искане за усвояване	45,500
Финансово споразумение с ЕИБ, сключено на 20.12.2022 г.	78,233 (40,000 хил. EUR)	До 240 м. от последното искане за усвояване	33,249
ОБЩО	304,129		255,749

5. Дивиденди и разпределение на печалбата

С решение на Съвета на директорите, взето с Протокол 258 от 29 юни 2023 г., на основание член 247 „а“ от Търговския закон и Разпореждане № 4 на МС от 23 юни 2023 г. за установяване и внасяне в полза на държавата на отчисления от печалбата на държавни предприятия и търговски дружества с държавно участие в капитала, дружеството разпределя дивидент за държавата в размер на 3,030 хил. лв., които са изплатени през годината.

III. ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА

1. Основни резултати от кредитната дейност

Фонд ФЛАГ осъществява кредитна дейност в няколко направления:

- Предоставяне на мостови кредити и кредити за собствено участие, финансиращи проекти с осигурена безвъзмездна помощ
- Предоставяне на инвестиционни кредити за финансиране на проекти чрез инструмент „Българска инвестиционна и координационна платформа за градско развитие“ (по-надолу наричана Платформа)
- Предоставени кредити за финансиране дейността на дъщерното дружество „Фонд за устойчиво градско развитие“ ЕАД за изпълнение на Фондове за градско развитие.

Дейността на Фонд ФЛАГ през 2023 г. може да бъде обобщена както следва:

През 2023 г. дружеството е разгледало и одобрило общо 81 искания за кредити на стойност 168,744 хил. лв. От тях 68 са одобрените искания за финансиране на проекти с осигурен източник на безвъзмездна помощ и 13 броя са за финансиране на проекти по Платформата.

Подписаните през 2023 г. договори са 83, от които 75 броя са от основната дейност на ФЛАГ и 8 - от Платформата.

Общо усвоените суми през 2023 г. са в размер на 204,108 хил. лв., а погасяванията са 102,605 хил. лв.

Портфейлът на Фонд ФЛАГ (главници по предоставени заеми), формиран от цялата кредитна дейност на дружеството, е в размер на 398,756 хил. лв. Портфейлът на дружеството от предоставени заеми към несвързани лица е 364,741 хил. лв.

Подборна информация за дейността на ФЛАГ през 2023 г. по всяко едно направление е представена в секциите по-долу.

Основни резултати от обичайната кредитна дейност, свързана с финансиране на проекти с безвъзмездна помощ

През 2023 г. са разгледани и оценени 68 искания за кредит, като одобрение са получили всички искания на обща стойност 113,570 хил. лв., подкрепящи изпълнението на проекти за 342,361 хил. лв.

Осредненият процент на дела на кредита в общия бюджет на кредитирания проект е 33 %. През 2023 г. осредненият размер на мостовите кредити, предоставяни на общините, е 1,7 млн. лв., със среден матуритет от 11 месеца. Средният размер на кредитите, за осигуряване на собствено участие е 1,7 млн. лв., със среден матуритет от 81 месеца.

ФОНД ФЛАГ ЕАД

Доклад за дейността

Информацията за одобрените кредити през 2023 г. по видове кредити и по източник на погасяване на главниците е както следва:

Вид кредити	Брой кредити	Стойност на одобрените кредити (в хил. лв.)
Дългосрочни	20	33,038
в т.ч. мостово	4	4,668
в т.ч. за самоучастие	16	28,370
Краткосрочни	48	80,532
в т.ч. мостово	42	71,940
в т.ч. за самоучастие	6	8,592
Общо	68	113,570

През годината е търсено финансиране, свързано с изпълнение на проекти по всички оперативни програми. Структурата на одобрените кредити през годината, по оперативни програми и по източници за погасяване на главниците, е както следва:

По оперативни програми	Брой кредити	Общ размер (хил. лв.)	Мин. (хил. лв.)	Макс. (хил. лв.)
<i>Оперативна програма "Региони в растеж" (ОПРР)</i>	20	34,491	162	4,381
<i>Оперативна програма "Околна среда" (ОПОС)</i>	12	41,193	457	6,215
<i>Програма за развитие на селските райони (ПРСР)</i>	4	3,394	151	2,851
<i>Трансгранично Сътрудничество (ТГС)</i>	10	14,605	191	6,380
<i>Европейското икономическо пространство (ЕИП)</i>	9	3,458	82	1,002
<i>Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" (ОПРЧР)</i>	3	3,644	138	3,366
<i>Програма за морско дело и рибарство (ПМДР)</i>	1	179	179	179
<i>Програма на МОН</i>	3	7,728	880	4,432
<i>Инвест. проекти чрез МРРБ</i>	4	3,148	335	1,865
<i>Подготовка на проект</i>	1	1,200	1,200	1,200
<i>Национален план за възстановяване и устойчивост (НПВУ)</i>	1	530	530	530
Общо	68	113,570		

По източник за погасяване	Брой кредити	Общ размер (хил. лв.)	Мин. (хил. лв.)	Макс. (хил. лв.)
Оперативни програми	46	76,608	82	13,347
Собствени средства	22	36,962	159	6,380
Общо	68	113,570		

През 2023 г. са подписани 75 договора за кредит.

ФОНД ФЛАГ ЕАД

Доклад за дейността

Усвоените средства през 2023 г. по сключени договори за кредит възлизат на 164,206 хил. лв., а погашенията са в размер на 97,822 хил. лв. Изцяло погасените кредити са 74 броя.

Активните кредити към 31.12.2023 г. са 226 на стойност 271,703 хил. лв. Кредитите са разпределени по вид както следва:

- Мостови кредити – 128,569 хил. лв. (47% от активните кредити)
- Съфинансиране за собствено участие – 143,134 хил. лв. (53% от активните кредити)

ФЛАГ има изградена система за периодичен и текущ мониторинг на всички кредитни досиета. Създадена е надеждна информационна система за проследяване и контрол. Интегрираната система на ФЛАГ, в която се поддържа информация за всички кредити на дружеството, дава надеждна информация за усвояванията, погасяванията и начислените разходи по кредитите.

Извършва се текущ преглед на портфейла и анализ на финансовото състояние на клиентите с цел предприемане на необходимите действия за редовно обслужване на кредитите и недопускане на просрочия.

През 2023 г. продължи комуникацията с Управляващите органи на всички програми, по които общините подадоха искания, относно изпълнението на проектите им, както и за състоянието на проблемни проекти с вече отпуснати кредити от ФЛАГ. Осъществена е регулярна връзка за обмен на информация за извършени плащания и верификации, за констатирани нередности и други.

Основни резултати от кредитната дейност на „Българска инвестиционна и координационна платформа за градско развитие“ (Платформа) за 2023 г.

На 27 юли 2020 г. е сключен Рамков договор за заем между Европейска инвестиционна банка и Фонд ФЛАГ в размер на 25 млн. евро за реализация на „Българска инвестиционна и координационна платформа за градско развитие“ (Платформа) с цел финансиране на важни публични и публично-частни проекти, които нямат друг източник за финансиране. Платформата е създадена за допълване на финансирането, предоставено от Фондовете за градско развитие за територии и сектори, които са недопустими за финансиране чрез финансови инструменти или оперативни програми. Заедно със съфинансирането, предоставено от ФЛАГ, Платформата разполага с над 100 млн. лв. за финансиране на проекти.

Силният интерес от страна на общините към финансиране на проекти през Платформата, както и кратките срокове, в които разполагаемият ресурс бе договорен, показаха нуждата от такъв финансов инструмент като Платформата.

На 20 декември 2022 г. между Европейска инвестиционна банка (ЕИБ) и Фонд ФЛАГ е подписан нов рамков договор за заем за осигуряване на заема ресурс в размер на 40 млн. евро, с което дружеството осигури финансиране за разширяване на дейността на Българската инвестиционна и координационна платформа за градско развитие (Платформата – Фаза 2). Заедно с ресурса, осигурен от фонда, Платформата разполага с нови над 160 млн. лв.

През 2023 г. са подадени 13 искания за кредит на обща стойност 56,762 хил. лв., с които се търси финансиране за проекти на обща стойност 65,116 хил. лв.

През 2023 г. са одобрени всичките 13 искания за кредит, като одобрените кредити са на обща стойност 55,174 хил. лв.

През годината са сключени 8 договора. През 2023 г. са извършени усвоявания на стойност 39,902 хил. лв. и погасявания на стойност 4,783 хил. лв.

ФОНД ФЛАГ ЕАД

Доклад за дейността

Към 31.12.2023 г. активните кредити, финансирани със средства от Платформата, са 30 броя с общ размер на експозицията 93,038 хил. лв.

Финансиране, предоставено на дъщерното дружество „Фонд за устойчиво градско развитие“ ЕАД, за изпълнение на финансовите инструменти JESSICA и ФГР по ОПРР 2014-2020

През 2012 г. е създадено дъщерното дружество на Фонд ФЛАГ – Фонд за устойчиво градско развитие ЕАД (ФУГР) за управление на Фонд за градско развитие за София по инициативата JESSICA (ОП Регионално развитие 2007-2013), след проведена поръчка за избор на пилотни фондове в България от страна на Европейска инвестиционна банка. След успешното инвестиране на средствата и рециклирането им в нови проекти, ФЛАГ и ФУГР участват съвместно в структурирането на ДЗЗД „Фонд за устойчиви градове“, с участието и на ОББ ЕАД и Българска консултантска организация ЕООД. През 2018 г. ДЗЗД Фонд за устойчиви градове е избрано да управлява фондовете за градско развитие (ФГР) за София и Южна България по ОП Региони в растеж 2014-2020. За целите на дейността, Фонд ФЛАГ предоставя кредитни линии на ФУГР, съобразно необходимостта за изпълнение на съответния финансов инструмент. Към 31.12.2023 г. са предоставени две кредитни линии както следва:

- **Кредитна линия за изпълнение на Оперативно споразумение от 30 май 2012 г. за заеми за градско развитие в град София с финансов ресурс от ОПРР 2007-2013 г.**

С договор от 28.11.2012 г. на „Фонд за устойчиво градско развитие“ ЕАД е предоставено финансиране в размер на 24,500 хил. лв. чрез кредитна линия за инвестиране в допустими градски проекти за изпълнение на Оперативно споразумение от 30 май 2012 г. сключено с ЕИБ /с правоприменик ФМФИБ/ за финансиране на допустими градски проекти в гр. София по инициативата JESSICA.

След успешно изпълнение на всички цели и инвестиране на целия ресурс, инструмента се намира във втора фаза на инвестиране, а именно рециклиране на възстановените средства. В тази връзка и размерът на инвестициите е ограничен.

През 2023 г. са извършени усвоявания с общ размер на 169 хил. лв. Извършените погасявания през 2023 г. са на стойност 3,410 хил. лв.

Към 31.12.2023 г. задължението на ФУГР към ФЛАГ е в размер на 16,866 хил. лв., т.е. близо 69 % от предоставеното финансиране е инвестирано и реинвестирано в допустими проекти.

- **Кредитна линия за изпълнение на две Оперативни споразумения от 20 септември 2018 г. за създаване и управление на фондове за градско развитие за София и за Южна България с финансов ресурс от ОПРР 2014-2020 г.**

На 28.11.2018 г. е сключен договор за втора кредитна линия между ФЛАГ и ФУГР на стойност 15 млн. лв. с цел осигуряване на необходимото съфинансиране за допустими проекти за изпълнение на двата нови фонда за градско развитие - ФГР София и ФГР Юг по ОПРР 2014-2020. За изпълнение на същите ДЗЗД „Фонд за устойчиви градове“ сключи Оперативни споразумения с Фонд мениджъра на финансовите инструменти в България. Частта на финансирането, предоставяно от ФЛАГ, е в размер на около 10% от съфинансирането.

На 05.09.2023 г. е сключено Допълнително споразумение № 2 към Договор за кредитна линия от 28.11.2018 г., с което се увеличава размера на кредитната линия от 15 млн. лв. на 25 млн. лв. с цел осигуряване на средства за финансиране на допустими проекти за градско развитие и свързаните с тях допълнителни дейности, както и се удължава срока за усвояване по кредитната линия с 8 години - до 31.12.2031 г.

През 2023 г. са извършени усвоявания в общ размер на 8,435 хил. лв. и погасявания в размер на 813 хил. лв. Текущата експозиция на кредита към 31.12.2023 г. е 17,149 хил. лв.

2. Резултати от участие на ФЛАГ в управлението на финансови инструменти

Фонд ФЛАГ е страна по следните Оперативни споразумения, сключени с „Фонд мениджър на финансовите инструменти в България“ ЕАД (ФМФИБ):

- Оперативно спазуение, сключено на 30.05.2012 г., за управление на финансов инструмент Фонд за градско развитие за София по инициативата JESSICA, с предоставени средства по Оперативна програма Регионално развитие 2007-2013 г.
- Оперативно спазуение, сключено на 20.09.2018 г., за управление на финансов инструмент Фонд за градско развитие за София, с предоставени средства по Оперативна програма Региони в растеж 2014-2020 г.
- Оперативно спазуение, сключено на 20.09.2018 г., за управление на финансов инструмент Фонд за градско развитие за Южна България, с предоставени средства по Оперативна програма Региони в растеж 2014-2020 г.

През 2023 г. фондовете за градско развитие работиха активно в следните направления:

- По инициативата JESSICA, създадена по Оперативна програма Регионално развитие 2007-2013 г. – за договаряне на нови проекти със средства от етапа на реинвестиране, за усвояване на сключените договори и за мониторинг на изпълнените проекти;
- Фондовете за градско развитие, създадени по Оперативна програма Региони в растеж 2014-2020 г. - за идентифициране на нови проекти, както и за изпълнение на вече сключените договори и усвояване на одобреното финансиране. С оглед значителния инвестиционен интерес средствата по Приоритетна ос 1, предоставени с двете Оперативни споразумения, сключени на 20.09.2018 г. са договорени и усвоени.

3. Друга информация за дейността на Фонд ФЛАГ

През 2021 г. Съветът на директорите на Фонд ФЛАГ ЕАД даде съгласие Фонд ФЛАГ ЕАД, съвместно с Клуб „Икономика 2000“ и Института за икономически изследвания на БАН да подготви проектно предложение за кандидатстване за финансиране на проект по Програма LIFE на ЕК, Подпрограма „Преход към чиста енергия“ (LIFE-2021-CET), Област на действие: Подпомагане развитието на местни и регионални инвестиционни проекти, Тема: LIFE-2021-CET-PDA: Disruptive PDA – Technical Assistance to advance market boundaries for sustainable energy investments.

След одобрението и сключването на договор с Европейската комисия през септември 2022 г. за изпълнение на инструмента, през 2023 г. активно се работи по проекта „ФЛАГ – финансов инструмент за преход към чиста енергия“. Дейностите по проекта са разделени на пакети, всеки с определени цели и срокове за изпълнение. Към 31.12.2023 г. моделът на финансовия инструмент е почти завършен, като в рамките на първото шестмесечие на 2024 г. същият ще бъде обсъждан със заинтересовани страни и предложен за одобрение.

IV. Допълнителна информация към отчета за 2023 г.

1. Комуникация и публичност

За целите на информация, публичност и прозрачност в работата ФЛАГ поддържа интернет страница с актуална и пълна информация за дейността.

През 2022 г. Фонд ФЛАГ се присъедини към „Център за устойчиви финанси и енергетика“ (Green Finance & Energy Centre). Като член на центъра, представители на Фонд ФЛАГ взеха участие в организирано, съвместно с PwC България, онлайн обучение на тема „Таксономия“.

На 29.11.2022 е подписан Меморандум за сътрудничество между Фонд ФЛАГ и Софийският университет „Св. Климент Охридски“ (СУ). Партньорството продължава и през 2023 г. През годината представители на фонд ФЛАГ взеха участие в редица събития и дискусии срещи и форуми по различни теми, сред които:

- „От 29-ти до 31-ви май 2023 г. в к.к. „Златни пясъци“ се проведе Националната среща на финансистите от общините, организирана от Националното сдружение на общините в Република България (НСОРБ), в която за 14-та поредна година екип на Фонд ФЛАГ взе активно участие. Форумът се провежда за 25-ти път и е най-голямото и най-дългогодишното експертно събитие на НСОБР.
- От 19 до 21 юни 2023 г. в к.к. „Пампорово“, представители на Фонд ФЛАГ взеха участие в най-голямото общинско събитие - Заключителната конференция за общински мандат 2019 – 2023, организирана от Националното сдружение на общините в Република България. Като част от съпътстващото Специализирано изложение „Общинско експо“, Фондът представи своите дейности, възможностите за финансиране на инвестиционни проекти и оказване на техническа подкрепа на местните власти за проекти за зеления преход. Основен акцент на представянето на фонда е проект FLAG-FICET.
- В рамките на изпълнение на дейностите по проект „ФЛАГ – финансов инструмент за преход към чиста енергия“, финансиран по програма LIFE, беше проучен опитът на Португалския Фонд на фондовете – IFRRU 2020. Организирано е работно посещение в периода 9-13 май 2023 г., с цел обмен на знания, опит и добри практики в областта на изпълнението на проекти за енергийна ефективност. IFRRU 2020 е един от най-големите и успешни европейски фондове, управляващи финансови инструменти за градско развитие и енергийна ефективност.
- На 6 юли 2023 г. представители на „Фонд за устойчиви градове“ взеха участие в „Среща на бизнеса в Стара Загора и региона“, проведена се в Парк Хотел "Стара Загора". Основните теми на събитието бяха свързани с индустриите с потенциал да спомогнат за справедливия преход в региона, засегнат от прехода към зелени енергии и реализацията на ключови проекти, по които работи местната власт.
- В периода 21-23 юли 2023 г. в Експо Център „Флора“ в гр. Бургас се проведе „Burgas Blue Summit and Innovation Expo“, на което Фонд ФЛАГ, по покана на община Бургас, представи възможностите за финансиране. Основната цел на Burgas Blue Summit е да ускори научните изследвания, иновациите и предприемачеството в Черно море.
- На 25 октомври в Брюксел представители на Фонд ФЛАГ взеха участие в Инвестиционния форум за енергийна ефективност на Конвента на кметовете. Събитието бе организирано съвместно от Генералните дирекции за енергетика и действия по климата на Европейската комисия и Европейската изпълнителна агенция за климата, инфраструктурата и околната среда (CINEA).
- На 14 и 15 ноември във Вилнюс, Литва, екип на Фонда взе участие в тематичен семинар, посветен на финансирането на проекти за енергийна ефективност (ЕЕ) и възобновяеми енергийни източници (ВЕИ), организиран от звеното fi-compass, Генералната дирекция за регионална и градска политика (DG Regio) на Европейската комисия и Европейската инвестиционна банка (ЕИБ).

- Представители на Фонд ФЛАГ взеха активно участие в XIII Национална среща на експертите по програми и проекти от общините. Събитието, организирано от НСОРБ и неговото търговско дружество „НСОРБ-Актив“, се проведе между 27 и 29 ноември в София.

2. Инвестиции

Към 31 декември 2023 г. ФЛАГ е единствен акционер във „Фонд за устойчиво градско развитие“ ЕАД, вписано в Агенция по вписванията на 23.04.2012 г.

Към 31 декември 2023 г. ФЛАГ има 5% дял в съвместно контролирано дружество ДЗЗД „Фонд за устойчиви градове“.

3. Информация по чл. 187 д и чл. 247 от Търговския закон

Възнаграждението на ръководния персонал през 2023 г. е в размер на 556 хил. лева.

Към 31.12.2023 г. членовете на Съвета на Директорите имат следните участия по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от ТЗ:

- Надя Йорданова Данкинова – изпълнителен директор на „Фонд за устойчиво градско развитие“ ЕАД.
- Добромир Симидчиев - изпълнителен директор и член на Съвета на директорите на "ХИДРОЛИА" АД, член на органите на управление на Фондация за развитие на водния сектор, съдружник в "ТЮБОР" ООД с 50% участие в капитала.

4. Наличие на клонове и дъщерни дружества

През 2012 г. дружеството създава дъщерно дружество – „Фонд за устойчиво градско развитие“ ЕАД, което е 100 % собственост на „Фонд ФЛАГ“ ЕАД. Капиталът на дружеството е 5 000 000 лв.

Към 31.12.2023 г. дружеството няма клонове.

5. Управление на финансовия риск и финансови инструменти

Основните финансови пасиви на Дружеството включват привлечени средства, и търговски и други задължения. Основната цел на тези финансови инструменти е да се осигури финансиране за дейността на Дружеството. Дружеството притежава финансови активи - предоставени кредити и други вземания и парични средства.

През 2023 г., както и през предходните години, Дружеството не притежава и не търгува с деривативни финансови инструменти.

Основните рискове, произтичащи от дейността на Дружеството са лихвен риск, ликвиден риск, валутен риск и кредитен риск. Разгледани са и другите видове риск, които не оказват пряко влияние върху дейността на ФЛАГ – макроикономически риск, инфлационен риск, политически риск и рисковете, свързани с климата и околната среда. Политиката, която ръководството на Дружеството прилага за управление на тези рискове, е обобщена по-долу.

Лихвен риск

Дружеството е изложено на риск от промяна в пазарните лихвени проценти, основно по отношение на дългосрочните си финансови пасиви с променлив (плаващ) лихвен процент. Политиката на Дружеството е да управлява разходите за лихви чрез предоставяне на заеми с плаващи лихвени проценти, прилагайки съответните пазарни индекси. По този начин негативният им ефект върху финансовите резултати на Фонда се неутрализира в голяма степен. Кредитите, които ФЛАГ предоставя по линия на основната си дейност, са при плаващ лихвен процент, обвързан с индекс 6-месечен EURIBOR.

ФОНД ФЛАГ ЕАД

Доклад за дейността

След няколкогодишно затишие, през 2022 г. Европейската централна банка (ЕЦБ) започна серия от увеличения на лихвения процент по депозитите, като от отрицателните 0.5% в началото на годината стигнаха до 2.00% през декември 2022 г. Тенденцията продължи и през 2023 г., когато ЕЦБ вдигна лихвения процент по депозитите общо шест пъти, достигайки 4.00% към 20.09.2023 г. Лихвеният процент по основните операции по рефинансиране и лихвените проценти по пределното кредитно улеснение също бяха увеличени съответно до рекордните 4.50% – най-високото ниво, откакто съществува единната валута (2.50% стойност в началото на 2023 г.) и до 4.75% (2.75% стойност в началото на годината). В резултат, стойностите на EURIBOR значително се повишиха, като 6-месечен EURIBOR към 10.01.2024 г. достигна 3.902% (при стойност от 2.732% на 02.01.2023 г.).

Привлеченият ресурс, който ФЛАГ използва към края на 2023 г., е в голяма част обвързан с Основния лихвен процент (ОЛП) на БНБ, чието повишение изостана спрямо динамиката на 6М EURIBOR през 2022 г., но набра скорост през 2023 г., като се покачи от 1.42% в началото на годината до 3.80% в края. На 01.01.2024 г. ОЛП падна с 1 п.п. на 3.79% за пръв път откакто започна да се повишава през 01.09.2022 г. Експозицията на револвиращите кредитите, използвани от ФЛАГ (4 бр.), е в размер от 177 млн. лв. към 31.12.2023 г.

В допълнение, отчитайки силната динамика на индекса 6М EURIBOR, както и последните повишения на ОЛП на БНБ, ФЛАГ менажира активно свободния ресурс и максимизира ефекта на увеличения капитал на дружеството, като използва свободните средства от него за текущо погасяване на експозиции към търговски банки и редуциране на лихвените разходи по кредитите на ФЛАГ към търговските банки.

Ликвиден риск

Ефективното управление на ликвидността на Дружеството предполага осигуряване на достатъчно оборотни средства, предимно чрез поддържане на определен паричен ресурс по сметка. Изготвя се план за движение на паричните потоци на основа на бюджети, които са краткосрочни, а също на база на дългосрочното планиране.

Основните източници на оборотни средства за извършване на дейността на ФЛАГ са:

- Предсрочни погашения по вече предоставени кредити (мостови и за съфинансиране);
- Револвиращите кредити на ФЛАГ от търговски банки.

Доколкото предсрочните погашения е трудно да бъдат прогнозирани и бюджетирани, оборотните средства, постъпващи по тази линия, дават възможност на дружеството да оптимизира лихвените разходи по револвиращите си кредити от търговските банки – извършвайки частично погасяване на експозиции по револвиращите кредити чрез средства, постъпили в резултат на предсрочно погашение от страна на клиенти.

При необходимост от осигуряване на текуща ликвидност, ФЛАГ усвоява неангажираните средства по револвиращите си кредити към търговските банки.

Валутен риск

Дружеството не извършва покупки, продажби и предоставяне на заеми в чуждестранни валути, а получените заеми са в евро или лева. Към настоящия момент дружеството няма предоставени кредити към трети лица в евро.

Средствата, усвоявани от ЕИБ по линия на изпълнение на Платформата, са в евро. С цел преодоляване на лихвения риск кредитите предоставяни от ФЛАГ са реципрочни на усвояваните траншове – при договорен фиксиран лихвен процент се предлага цена на кредита, реципрочна на договорената.

В случай че плаващият лихвен процент е значително по-нисък от предлагания фиксиран, ФЛАГ ще приложи идентично ценообразуване и към крайните клиенти по линия на Платформата. По този начин ефектът на индекса върху дейността на дружеството ще бъде нетиран.

ФОНД ФЛАГ ЕАД

Доклад за дейността

- Риск от въвеждане на еврото през 2025 г.

България вписва 1 януари 2025 г. като целева дата за приемане на еврото в официален документ - постановление № 168 на Министерския съвет от 2015 г. за създаване на координационен съвет за подготовка на Република България за членство в еврозоната. Датата може да бъде потвърдена или отхвърлена от предстоящия Доклад за конвергенция. Българското правителство ускори работата си по няколко направления – изпълнение на последващите ангажменти след присъединяването ни към ВМ II, изпълнение на критериите за конвергенция съгласно констатациите от Конвергентните доклади на ЕК и ЕЦБ и практическа подготовка за замяна на българския лев с еврото.

С решение на МС № 344 от 22.05.2022 г. бе приет Национален план за въвеждане на еврото в Република България, въз основа на който ще се реализира оперативната работа за замяна на лева с еврото.

Промяната на валутата ще окаже влияние и върху дейността на всички финансови институции, включително и ФЛАГ. В тази връзка Фондът извърши необходимите анализи на дейността си и е предприел подготвителни действия, свързани със замяната на лева с еврото. Със заповед на изпълнителния директор на „Фонд ФЛАГ“ ЕАД от 23.02.2023 г. е създадена специална структура под формата на функционално звено, ангажирано с планирането, координирането и контрола върху процесите по превалутиране от левове в евро в дружеството. Фондът докладва периодично пред БНБ готовността за въвеждане на еврото през 2025 г. и през 2024 г. предстои да завърши задачите и дейностите планирани за безпроблемно и успешно въвеждане на валутата евро.

Кредитен риск

Кредитен риск е рискът, при който клиентите/контрагентите няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло дължимите на Дружеството суми в предвидения/договорен срок. В края на 2023 г. остатъкът от задълженията на трети лица към Дружеството е в размер на 356,799 хил. лв. Към 31.12.2023 г. дружеството има вземания по предоставени заеми на свързани лица – 34,076 хил. лв.

Управлението на кредитния риск се осъществява от Звено „Управление на риска“, което е планирано да се обособи като самостоятелно и да се наблюдава едновременно от Изпълнителния директор и от Съвета на директорите. Функцията по управление на кредитния риск е осигуряване прилагането на подходяща инвестиционна политика по отношение на притежаваните финансови средства и респективно - съответствието на тази политика със свързаните процедури и контроли за текущо наблюдение на съответния кредит или вземане.

Рисковата кредитна експозиция се управлява чрез текущ анализ на способността на контрагентите да спазват договорните си задължения по плащане на лихвите и главниците, а и чрез поставяне на подходящи кредитни ограничения. Допълнително, текущо се наблюдава за наличие на концентрация на вземания в определен контрагент, и в случай на установяване на такава – съответният контрагент подлежи на специален текущ надзор.

Начислената обезценка на предоставени заеми към 31 декември 2023 г. се основава на Политиката за обезценка при кредитни загуби на фонд ФЛАГ, разработена в съответствие с МСФО 9 „Финансови инструменти“ и актуализирана в края на 2023 г., за да бъдат отчетени съществените промени в макроикономическата среда.

ФЛАГ работи в посока подобрене и оптимизация на правилата и процедурите за оценка на кредитния риск на клиентите. В резултат, ФЛАГ ще повиши нивото на анализ на кредитния риск в обичайната си дейност, вкл. ще бъдат въведени нови елементи и фактори, свързани с финансирането на проекти за преход към чиста енергия.

Макроикономически риск

Прогнозният бюджет за 2024 г. предвижда растеж от 3.2%, при намаляваща икономическа активност в страната. Очакванията на Европейската комисия за реален ръст на БВП са в рамките на 2%. Политиката към увеличение на лихвите на ЕЦБ след няколкомесечен лаг ще даде отражение и у нас. По-скъпият кредит ще ограничи търговските и инвестиционните трансакции, а оттам и приходите от ДДС. Министерството на финансите предлага общините да добавят към своите субсидии по-високи имотни данъци и такси - вероятно с идеята да се ограничат субсидиите към тях. В разходната част се увеличават разходите по отделни пера, но не се очакват съществени структурни промени спрямо 2023 г.

На макроикономическо ниво през последните две-три години се отчита ръст в размера на направените инвестиции. Прогнозите за 2024 г. са достигането им в така наречената „замръзнала точка“, следователно не се очаква да имат съществен принос към растежа на БВП.

Инфлационен риск

Нивото на инфлацията се измерва чрез Хармонизирания индекс на потребителски цени (ХИПЦ). ХИПЦ е изчислен според хармонизирани за ЕС методология и дефиниции. ХИПЦ измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите като обхваща потреблението на всички домакинства, включително институционалните (колективните) и чуждестранните на територията на страната.

Инфлацията е икономическо явление, проявяващо се в резултат на комбинация от фактори, които много често са взаимосвързани и действат по Закона на скачените съдове. Погледнато от различна перспектива, повечето фактори, причинили инфлация, както в България, така и в световен мащаб са комплексни. Общото нарастване в цените на стоките и услугите се отрази на цялата икономика и в частност строителния сектор, където по данни от 2022 г. инфлацията е в размер на 27%. Повишаването на цените в бранша директно е свързано с невъзможност за изпълнение на договорите по ЗОП за СМР, които са сключени при по-ниски цени на строителните материали. Приета е Методика за индексация, която осигурява възможност за допълнителни средства, под формата на БФП за СМР дейности, финансирани от Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г.

Политически риск

Политическият риск е свързан с политическата нестабилност, възникване на непредвидени политически събития, промяна в нормативни актове или решения на правителството или на друг държавен орган и др.

Доколкото Фонд ФЛАГ е създаден като инструмент на държавната политика за регионално развитие за подобряване изпълнението на проектите на местните власти основно с финансиране по Кохезионната политика на ЕС, фондът е силно зависим от промени както по отношение на държавната политика за регионално развитие, така и от механизмите на прилагане на европейските фондове. Забавянето на проектите по ПВУ, както и старта на новия програмен период 2021-2027 водят респективно до очакване за забавяне на дейността на фонда през 2024.

Рискове, свързани с климата и околната среда

Изменението на климата и влошаването на състоянието на околната среда са източник на структурни промени, които засягат икономическата активност и съответно финансовата система.

Очаква се институциите да интегрират рисковете, свързани с климата и околната среда, като двигатели на съществуващите категории риск в рамката си за управление на рисковете с оглед на това да ги управляват, наблюдават и редуцират в достатъчно дълъг времеви хоризонт, както и да преразглеждат редовно мерките си в тази област.

Независимо, че ФЛАГ не попада в обхвата на задължително оповестяване на база Директива за отчитане на корпоративната устойчивост (CSRD), повишените изисквания към финансовите институции са в посока привеждане към принципите на Парижкото споразумение.

6. Действия в областта на научноизследователската и развойната дейност

През 2023 г. Дружеството няма изследвания и реализирани проекти в областта на научноизследователската и развойна дейност.

7. Съществуващи проблеми и мерки за тяхното решаване

Европейската икономика загуби инерция на фона на високите разходи за живот, слабото външно търсене и затягането на паричната политика. След трудната 2023 г. се очаква икономическата активност слабо да се възстанови, поради повишаване на потреблението благодарение на все още стабилния пазар на труда, устойчивия ръст на заплатите и продължаващото намаляване на инфлацията. Въпреки по-строгата парична политика, се очаква инвестициите да продължат да се увеличават, подкрепени от стабилните корпоративни баланси и от средствата, предвидени по Механизма за възстановяване и устойчивост.

Ускореният темп на инфлация в глобален мащаб, започнал в края на 2021 г. и продължил през по-голямата част от 2022 г., принуди централните банки да започнат цикъл от повишения на лихвените проценти след повече от десетилетие в среда на нулеви или отрицателни нива на референтните лихви. В резултат, в периода 07.2022 – 08.2023 г., лихвените проценти по основните операции на ЕЦБ се повишиха общо с 4.25%. Въпреки високата степен на обвързаност на монетарните условия в страната с паричната политика в еврозоната по линия на паричния съвет и степента на синхронизация на бизнес цикъла в България с този в еврозоната, пазарните лихвени проценти по кредити и депозити в страната започнаха да отразяват повишенията едва в края на 2022 г. Въпреки бързата реакция на междубанковия паричен пазар, местните лихвени проценти нарастват в по-малка степен от тези в държавите от еврозоната. На този фон, кредитната активност на търговските банки остава висока, подпомогната от фактори както от страна на търсенето, така и от страна на предлагането.

8. Важни събития, настъпили след датата на съставяне на годишния финансов отчет

Не са настъпили събития след 31 декември 2023 г., които да налагат допълнителни корекции и/или оповестявания в индивидуалния финансов отчет на Дружеството за годината, приключваща на 31 декември 2023 г.

Изготвил: Надя Данкинова – Изпълнителен директор
25 април 2024 г.

